

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא קח.

עין משפט
גד מצוה

ואם לאו לא מספיק להו. אין להם מהלך בעצמם זה והולכין על כרחן דרך שפתו השנית שהרי על כרחן כשהולכין כנגד היער של עכו"ם ילכו בשפתו השניה ולכשיגיעו כנגד שלי למה יטריחו לעבור את רוחב המים והרי הן זריכין לחזור ולעבור עד אחר כשכלתה הקצירה (א).

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

הוא הפה אצל. יער שהיה רצה בר רב הונא לפי שאין העליונים התחתונים קולצין ורצה בר רב נחמן לא היה יודע שכן היה שיהא עליון ומחתמן של עכו"ם המושל: יד השמים והסגנים. פסוק הוא בספר עזרא:

סיוקן ענפיה. ימותו בניו: לאגלי גפא. הכל מסייעין לגדור חומת העיר ולהעמיד ענפיה שלא יכנס צבא שונאים לעיר: אגלי. עשרים כמו צרכות (דף סח). טרוקו גלי: גפא. סתימת העיר כדמנן לעיל (דף סה):

מנא אחר הגפה גזולות: לא זריכי נטירותא. תורתו משמרתו כדמתיב (משלי ו) בשכנך תשמור עליך: (ט) לכריא דפתיא. לכרות מעין או צורות למים לשמות: ואפילו מרבנן. שהרי גם הם זריכים לשמות. ועל שם כלי שמועין זו משקין שקורין פתיא בלשון ארמי קרי ליה כריא דפתיא: **דלא נפקי בצללווא.** שאין יוצאין צעלי צמים עצמן בצללווא ובאכולוסא לתפור אלא גוזין מעות ושוכרין פועלים: **לאו בני מיפק וכו'.** גנאי הוא להן: לכריא דנהרא. כשמעלת שטרון ונפליס זה אצנים ומעבדין מרובא המים וכורין ומנקין אותו להעביר ממשולו: **הסאי מסייעי לעלאי.** כשהעליונים מתקנין כנגדן למעלה יש על התחתונים לסייען שמכשולין העליונים מעכבים מים מליד נמלא תיקון העליונים לעזרת התחתונים: **אכל העליונים אין זריכין לפייע אס הפתוים.** כשמתקנין למטה שתיקון של מטה אינו לעזרת עליונים אלא לרעתם שכל זמן שהמים רצים למטה הנהר מתמעט למעלה והשדות שלהן מתייבשות: **וחילופא צמיא דמיטרא.** כגון בעיר שהמים קשים להרבות טיט ולקלקל את הדרכים ועושין להם חריץ צמוד להודיר המים חוץ לעיר אס נתקלקל החריץ כנגד התחתונים וכורין להם העליונים זריכים לסייע את התחתונים לכרות כנגדן שכל זמן שלא ירדו המים התחתונים חוץ לעיר יעמדו העליונים במקומן אכל תחתונים אין להן לסייע לעליונים לכרות למעלה שכל זמן שלא ירדו העליונים למטה טוב להן לתחתונים: **ומסקנא לעמיה.** צפני עצמה כשמנעת כנגדה אין אחר מסייעה: **המקלוחים מים.** מים סרוחין מי מטור: **לביב אחר.** חריץ מתוקן להוריד מי גשמים זו: **כולן מסקנא עם הפתוים.** מסייעות אותה לתקן כנגדה כדפרישית לעיל: **האי מאן דאחויק ברקא דנהרא.** בשני הפרסים היה הקרקע מופקר לכל הקודם להחזיק בו ולפרוע למלך טסקא דהוא מס של קרקע. ואם צא אחד ומחזיק על שפת הנהר מקום שהספינות עולות לנמל וזריך מקום פניו הרבה לפרוקי משאות לספינות ולטוענין מתוכן ומוציאין וזה החזיק לצנות שם בנין או לתרום ולרוע: **האיפא הוי.** שמקלקל מקום לרבים: **אכל סלוקי.** מדינה לא מסלקינן ליה: **והאידינא דכסבי פרסאי.** לאומן הלוקחין שדות שעל שפת הנהר קני לך השדה עד תוך הנהר מלא לואר הסוס והלוקחין גודרין גדין רחוק מן הנהר שלא לקלקל את מקום הרבים ואם צא אחד והחזיק מן הגדר ולדך הנהר מסלקינן ליה לפי שהיא קנויה לצעל הגדר עד תוך המים: **צניי אחי.** שדה העומדת ליקח בטסקא ושדות אחרים סמוכין לה מלאן ומלאן: **ואי משום דינא דבר מנרא.** אם אינן לא אחים ולא שותפים אלא מכח מנרנות בלאן על המזקא ואומרים אנו היינו מצפים לקחתה שאנו זריכין לקרקע וטוב לכל אחד לקנות בסמוך לו ולא ליקח במקום אחר: **לא מסלקינן ליה.** דלא איכפת לן לדינא דבר מנרא כלל: **ועשית הישר והטוב.** דבר שאי אתה נחסר כ"כ שמתמלא קרקעות במקום אחר ולא מטריח על בן המנר להיות נכסיו חלוקין: **אסא לאימלוכי ציה.** שדה היוצאה לימכר וצא אחר ונטל רשות מבן המנרן ואל"ל זיל זבון: **נהרדעי אחרי זריך למקני.** דאי לא קנה מיניה מני אמר ליה משטה הייתי כך כדי להעמידה על דמים הראויין לה שאם באתי אני אכל הצעלים היה מעלה לי בדמים בשביל שחבציה עלי: **השפא דאמרה זריך למיקנייה מיניה.** א"כ אין קניינו של זה כלום אם אייקר או זול ארעא ברשותא דבר מנרא אייקר או זול ולא יוסיף ולא יגרע הלוקח מלקבל דמים שנתן זה כדי אייקר רווחא דבר מנרא הוא וכי זול פסידא דבר מנרא הוא: **ואי לא יהיב ליה מאסן.** דגבי דהאי הוא דאחיל: **צי מיעי דנכסי.** של מוכר. שדות המוכר מקיפות לה מכל צד: **חוינן אי עידיה היא.** דבר העשוי לימכר לעצמו שאינו דומה לשאר שדות הסמוכות לה: **וציניה וצני.** ואין מנרני המוכר יכולים ללקחן שהרי יש צנייהן הפסק: **העשוי לימכר לעצמו שאינו דומה לשאר שדות הסמוכות לה: וצנייה וצני.** ואין מנרני המוכר יכולים ללקחן שהרי יש צנייהן הפסק: **ואי**

גב א מיי פ"ו מהלכות
שכנים הלכה ו סמג
עשין פב טו"ש"ע ח"מ ס'
קמט סעיף ד:
גב ג א מיי שם פ"ו
מהלכות ת"מ הלכה י
סמג שם ס' י טו"ש"ע י"ד
ס' רמב סעיף ג וטו"ש"ע
ח"מ שם:

גד ד מיי שם פ"ו מהל'
ת"מ הלכה י וסמג שם
טו"ש"ע ח"מ שם וטו"ש"ע
י"ד שם סעיף א וטו"ש"ע ב:
גה ה מיי פ"ג מהלכות
שכנים הלכה ט סמג
עשין פב טו"ש"ע ח"מ ס'
קמט סעיף א:

גו ו מיי שם סמג שם
טו"ש"ע ח"מ ס' קמט
סעיף ו וטו"ש"ע ח"מ ס' קמט:
ז א מיי שם פ"ב מהלכה
הלכה ה וסמג שם
ד וטו"ש"ע ח"מ ס' קמט
סמג שם טו"ש"ע ח"מ ס'
קמט סעיף ה:

גח ח מיי שם הלכה ה
קמט סעיף ו:
גח ט מיי שם פ"ד
הלכה א (והל"צ)
סמג שם טו"ש"ע שם סעיף
טו:

ס י מיי שם הלכה ד סמג
שם טור וט"ע שם
סעיף ו:
סא כ ל מיי שם סמג
שם טו"ש"ע שם סעי'
ז רכב אלפס כלן ועוד
במחלמין פ"ד ל"ג:

סב מ מיי שם פ"י"ג
הלכה ה סמג שם
טור וט"ע ח"מ שם סעיף
טו:

סג י מיי שם הלכה ד סמג
שם טור וט"ע שם
סעיף ו:
סא כ ל מיי שם סמג
שם טו"ש"ע שם סעי'
ז רכב אלפס כלן ועוד
במחלמין פ"ד ל"ג:

סד מ מיי שם פ"י"ג
הלכה ה סמג שם
טור וט"ע ח"מ שם סעיף
טו:

סה י מיי שם הלכה ד סמג
שם טור וט"ע שם
סעיף ו:
סא כ ל מיי שם סמג
שם טו"ש"ע שם סעי'
ז רכב אלפס כלן ועוד
במחלמין פ"ד ל"ג:

סז מ מיי שם פ"י"ג
הלכה ה סמג שם
טור וט"ע ח"מ שם סעיף
טו:

סח י מיי שם הלכה ד סמג
שם טור וט"ע שם
סעיף ו:
סא כ ל מיי שם סמג
שם טו"ש"ע שם סעי'
ז רכב אלפס כלן ועוד
במחלמין פ"ד ל"ג:

סט מ מיי שם פ"י"ג
הלכה ה סמג שם
טור וט"ע ח"מ שם סעיף
טו:

ספ י מיי שם הלכה ד סמג
שם טור וט"ע שם
סעיף ו:
סא כ ל מיי שם סמג
שם טו"ש"ע שם סעי'
ז רכב אלפס כלן ועוד
במחלמין פ"ד ל"ג:

סק מ מיי שם פ"י"ג
הלכה ה סמג שם
טור וט"ע ח"מ שם סעיף
טו:

סל י מיי שם הלכה ד סמג
שם טור וט"ע שם
סעיף ו:
סא כ ל מיי שם סמג
שם טו"ש"ע שם סעי'
ז רכב אלפס כלן ועוד
במחלמין פ"ד ל"ג:

סמ מ מיי שם פ"י"ג
הלכה ה סמג שם
טור וט"ע ח"מ שם סעיף
טו:

סנ י מיי שם הלכה ד סמג
שם טור וט"ע שם
סעיף ו:
סא כ ל מיי שם סמג
שם טו"ש"ע שם סעי'
ז רכב אלפס כלן ועוד
במחלמין פ"ד ל"ג:

סו מ מיי שם פ"י"ג
הלכה ה סמג שם
טור וט"ע ח"מ שם סעיף
טו:

סז י מיי שם הלכה ד סמג
שם טור וט"ע שם
סעיף ו:
סא כ ל מיי שם סמג
שם טו"ש"ע שם סעי'
ז רכב אלפס כלן ועוד
במחלמין פ"ד ל"ג:

סח מ מיי שם פ"י"ג
הלכה ה סמג שם
טור וט"ע ח"מ שם סעיף
טו:

סט י מיי שם הלכה ד סמג
שם טור וט"ע שם
סעיף ו:
סא כ ל מיי שם סמג
שם טו"ש"ע שם סעי'
ז רכב אלפס כלן ועוד
במחלמין פ"ד ל"ג:

ספ מ מיי שם פ"י"ג
הלכה ה סמג שם
טור וט"ע ח"מ שם סעיף
טו:

סק י מיי שם הלכה ד סמג
שם טור וט"ע שם
סעיף ו:
סא כ ל מיי שם סמג
שם טו"ש"ע שם סעי'
ז רכב אלפס כלן ועוד
במחלמין פ"ד ל"ג:

סל מ מיי שם פ"י"ג
הלכה ה סמג שם
טור וט"ע ח"מ שם סעיף
טו:

סמ י מיי שם הלכה ד סמג
שם טור וט"ע שם
סעיף ו:
סא כ ל מיי שם סמג
שם טו"ש"ע שם סעי'
ז רכב אלפס כלן ועוד
במחלמין פ"ד ל"ג:

סנ מ מיי שם פ"י"ג
הלכה ה סמג שם
טור וט"ע ח"מ שם סעיף
טו:

תורה אור השלם

1 כי נשארו מבנותיהם
ליום ולבניהם והתערבו
ורע הקדוש בעמי
האצרות ויד השמים
והסגנים היתה בפועל
הנה ראשונה:

עזרא ט ב
2 ועשית הקדוש והטוב
בעיני יי למען ייטב לך
ובאת ורשת את הארץ
הטובה אשר נשבע יי
לאבתך: דברים י ו י

הגהות הב"ח

(א) ר"ש ד"ה ואם לאו
וכי כשכלת הקצירה
כ"ל והס"ד: (ב) ר"ה
לכריא דה"ל עם ד"ה
ואפי מרבנן וכו' שמועין
זו שקורין ל"ל ומתיב
משקין נמק:

מוסף רש"י

הכל לאגלי גפא. לשערי
חומת העיר להציב סני
למות. אגלי, דלות, כמו
טרוקו לל. גפא, סתומה,
כמו מנא אחר הגפה
(ב"ב פ. ח). לכריא דפתיא.
חפירת בור לשמות מים
ועל שם הכל המונח שם
בבור תמיד לשמות זו עשר
דרכים, קוריה פתיא (ס"ח).
ואפילו מרבנן. שהכל
זריכין למים (ס"ח). דלא
נפקא באכולווא. שאין
הן עולם יוצאין הנהמה
לחפור, אלא שוכרים פועלים
(ס"ח).